

AMERİKA PREZİDENTLƏRİNİN İNAQRASIYA ÇIXIŞLARINDA DƏYƏRLƏR KONSEPTİ

Siyasi diskurs mürəkkəb bir sosial ünsiyyət aktı olduğundan, bu prosesdə hansı dil vasitələrindən və usullarından istifadə edilməsi çox önəmlidir. Çünki, siyasi diskursda əsas hədəf qarşıya qoyulmuş məqsədə çatmaq üçün (daxildə siyasi hakimiyyətin ələ alınması və ya saxlanması, beynəlxal siyasi arenada əsaslı arqumentlər gətirərək tərəfdarlar qazanmaq və s. kimi hədəflər) dinləyici şüuruna yol tapmaq və onu inandırmaqdan ibarətdir. Buna görə də istifadə edilən dil təkcə danışmaq və ya informasiya vermək vasitəsi deyil, həm də dinləyici şüuruna manipulyativ üsullarla təsir göstərmək aləti də hesab oluna bilər. “Müasir siyasi diskursun əsas məqsədi siyasi orator tərəfindən düzgün hesab edilən müəyyən qərarların qəbul edilməsi və ya müəyyən fəaliyyət proqramlarının həyata keçirilməsi üçün adresat şüuru ilə manipulyasiya etməkdən ibarətdir”. (1, s. 20)

Dillə dinləyici şüuruna təsir göstərmək həm də mürəkkəb bir psixolinqvistik prosesdir. Çünki bu prosesdə müxtəlif faktorlar (dinləyici kütləsinin hansı təbəqədən olması, yaş və təhsil səviyyəsi və s) böyük rol oynayır və siyasi nitqin nə dərəcədə təsirli və uğurlu olması bu amillərdən çox asılıdır. Elə buna görədir ki, təsirli nitq, effektiv nitq yolları və üsulları kimi məsələlər linqvistik elmin əsas vəzifələrindən hesab olunur və bu gün də geniş şəkildə öyrənilməkdədir. Nitqin nə dərəcədə təsirli olub-olmaması isə siyasi oratorun qarşısına qoyduğu məqsədlərə nə qədər çatması ilə müəyyən edilə bilər.

Amerika siyasi diskursunda dəyərlər konsepti və bu konseptlərdən seçilmiş Amerika prezidentlərinin və vitse prezidentlərinin siyasi çıxışlar zamanı, xüsusilə də onların *andiçmə mərasimində etdiyi çıxışlarda (bundan sonra inaqurasiya nitqlərində-inaugural addresses)* adresata (dinləyiciyə) təsir etmək imkanları araşdırılmışdır. Siyasi diskursda dəyərlər konsepti müxtəlif millətlərin milli və mədəni irsindən asılı olaraq müxtəlif formada ortaya çıxa bilər. Siyasi mübarizə prosesində və siyasi kampaniyalarda Amerika siyasətçiləri dəyərlər konseptinə böyük önəm verirlər.

Holland linqvisti Ten van Deykin təbircə desək “qrup maraqlarından fərqli olaraq dəyərlər anlayışının daha geniş və daha dərin mədəni kökləri vardır” (3, s.74)

Bir məsələni də qeyd etmək lazımdır ki, Amerika cəmiyyətində prezident seçkiləri zamanı seçicilərin əksəriyyəti namizədlərə səs verərkən namizədin konkret bir məsələyə olan mövqeyindən daha çox, onun hansı dəyərlərə bağlı olmasına dayanaraq qərar verirlər.

Amerika prezidentlərinin seçkiöncəsi kampaniya çıxışlarının və inaqurasiya nitqlərinin təhlili bir daha onu deməyə əsas verir ki, prezidentlər və vitse prezidentlər dəyərlər konseptinə daha çox inaqurasiya nitqlərində yer verirlər. Bunun əsas səbəblərindən biri seçilmiş prezidentin Amerika cəmiyyətinə konkret məsələlərlə bağlı münasibətdə birlik, bütövlük mesajları vermək məqsədi ilə bağlıdır. Onlar bu yolla bütün cəmiyyətə mesaj verərək onları öz vədlərinə və amerikalılara sadıq olacaqlarına inandırmağa çalışırlar. Cəmiyyətlə özləri arasında bir ittifaq qurmaq əsas hədəf sayılır. Buna görə də yeni seçilmiş hər bir Amerika prezidenti inaqurasiya nitqinin çox səliqəli və təsirli olmasına çalışır və bu çıxışa xüsusi olaraq hazırlanırlar. Hətta onlar bu nitqin onların siyasi karyerasında bəlkə də ən önəmli çıxış ola biləcəyinə inanırlar. Yeni seçilmiş prezident Co Baydenin inaqurasiya nitqindən bir nümunəyə nəzər salaq: “*But the American story depends not on any one of us, not on some of us, but on all of us. On “We the People” who seek a more perfect Union.*” (Bilirsiniz ki, Amerika hekayəsini nə bir adam, nə də ki, bir qrup adamlar yazır; onu biz hamımız birlikdə yazırıq, yaradıırıq. Bu hekayə, daha mükəmməl Birlik axtarışında olan “Biz-Amerika xalqından” asılıdır.) (4)

Bu nitqdən verilən mesaj budur ki, amerika xalqı müxtəlif millətlərin nümayəndələrindən ibarət ola bilər, amma amerika xalqı, amerika toplumu ancaq birlikdə Amerika hekayəsini yazı bilər. Ritorika və ritorik tənqid sahəsində tanınmış Amerikalı alimlər K. K. Kəmpbel (Karlyn Kohrs Campbell) və K. H. Ceymisonun (Kathleen Hall Jamieson) Presidents Creating the Presidency: Deeds Done in Words [2008, 36] əsərində yazdığı kimi “prezidentin də ciddi şəkildə hazırlaşaraq istifadə edəcəyi bu ənənəvi dəyərlər elə seçilməli və şərh edilməlidir ki, onlar auditoriyayı (toplumu) birləşdirməyə xidmət etsinlər”. (the traditional values rehearsed by the president need to be selected and framed in ways that unify the audience). (2, s. 111)

Amerika prezidentlərinin inaqurasiya diskurslarında dəyərlər anlayışı altında daha çox hansı konseptlərə istinad etdiklərini dəqiqləşdirmək üçün dörd Amerika prezidentinin – C. W. Buş, B. Obama, D.Tramp və C. Baydenin, (araşdırmada müəllif iki demokrat, iki respublikaçı nümayəndənin nitqləri üzərində təhlil aparmışdır) - son inaqurasiya nitqlərinə müraciət edərkən ortaya aşağıdakı statistik mənzərə çıxmışdır. Araşdırma əsasən *democracy, unity, freedom, liberty, security, safety, protection, wealth, prosperity, faith, justice, opportunity və sair bu kimi dəyərlər konseptlərinin işlənmə tezliyi üzərindən aparılmışdır*. Xüsusi vurğu ilə qeyd etmək lazımdır ki, bu dəyərlər sistemi Amerika toplumu üçün böyük anlam kəsb edir və Amerika xalqının özünü təqdim etməsi (*təsvir etməsi*) üçün bir diskursiv stratejiyə funksiyasını (*the function of self-discursive strategy*) yerinə yetirir.

Dəyərlər konsepti	C.W. Buş- respublikaçı inaqurasiya nitqi, yanvar, 2021-ci il).	Buş- 1-ci inaqurasiya nitqi, 20 yanvar, 2021-ci il).	B. Obama - demoktat (2-ci inaqurasiya nitqi, 21 yanvar, 2013-	D. Tramp- respublikaçı (inaqurasiya nitqi, 21 yanvar, 2017-ci	C. Bayden- demokrat (inaqurasiya nitqi, 20 yanvar, 2021-ci
-------------------	--	--	---	---	--

¹² Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası. ezeynalov64@yahoo.com

	1592 söz	cü il). 2135 söz	il). 1433 söz	il). 2371 söz
<i>justice</i>	3	1	1	5
<i>opportunity</i>	1	2	0	1
<i>equality</i>	0	1	0	0
<i>democracy</i>	2	2	0	11
<i>unity</i>	4	2	1	9
<i>freedom</i>	5	7	1	0
<i>liberty</i>	1	5	0	2
<i>security</i>	1	3	0	2
<i>safety</i>	1	0	0	0
<i>prosperity</i>	0	1	1	0
<i>faith</i>	3	2	0	3
<i>protection</i>	0	0	1	0
<i>economy</i>	2	1	0	0

Cədvələ diqqətlə nəzər saldıqda aydın görünür ki, dörd prezidentin hər biri andıçmə mərasimində *“justice-ədalət”* və *“unity-birlik”* konseptlərindən bu və ya digər tezlik fərqi ilə istifadə edirlər. Digər konseptlərin işlənmə tezliyi prezidentlərin hansı partiyayı və cəmiyyətdə hansı sosial bazanı təmsil etmələri ilə də izah oluna bilər. Son prezident C. Baydenin nitqində *“democracy-demokratiya”* və *“unity-birlik”* konseptlərinin xüsusilə üstünlük təşkil etməsi D. Tramp dönəmindən sonra Amerika cəmiyyətində yaranmış təbəllüdatlarla və eləcə də C. Baydenin təmsil etdiyi Demokratlar partiyasının sahib olduğu dəyərlərə bağlılığı ilə də izah edilə bilər. (5; 6; 7; 8)

Maraqlı nəticələrdən biri də ondan ibarətdir ki, prezidentlərin nitqində səslənən *“We”* və *“our”* əvəzliliklərinin daha sıx tezlikdə işlənməsidir. Prezidentlərin *“We-Biz”* və *“our”* əvəzliliklərinə daha tez-tez müracət etmələri xalqla özləri arasında olan bağlılığı, birliyə çağırışı simvolizə etməklə yanaşı, daha çox vətənpərvərlik (patriotizm) nümayiş etdirmək məqsədi güdür. Hec şübhəsiz siyasi hakimiyyətin əldə edilməsi, həyata keçirilməsi və saxlanılması əhəmiyyətli dərəcədə dil vasitələrinin düzgün seçilməsindən və məqamında işlənməsindən asılıdır. Bu yolla siyasi liderlər sadə dil vasitələri və üsullarından istifadə etməklə dinləyicinin şəxsi maraq dairəsinə daxil olmaq və ondan yararlanmağa çalışırlar. *“I-Mən”* əvəzinə *“We”* əvəzliyinin, *“your-sizin”* yerinə *“our-bizim”* əvəzliyinin işlədilməsi məhz bu məqsədə xidmət edir. Nitq aktında bu vəziyyət *şəxs deyxisi (person deixis)* adlanır və nitq prosesində iştirakçıların rolunu (məsələn , danışan, dinləyici və digər obyektlər) müxtəlif əvəzliliklərlə kodlaşdırır (ifadə edir).

“We/our--Biz-bizim” əvəzlilikləri D. Trampın nitqində 61/64 dəfə, C. Baydenin nitqində 106/47 dəfə, B. Obamanın nitqində 85/92 dəfə və C. W. Buşun nitqində isə 57/64 dəfə istifadə edilmişdir. C. Baydenin nitqində *“We”* əvəzliyinin işlənmə tezliyinin yüksək olması Amerika cəmiyyətində yeni prezident seçkilərində D.Tramp tərəfdarları ilə yaranmış *“fikir ayrılıqlarının”* nəticəsi kimi də qiymətləndirilə bilər. C. Baydenin inaqurasiya nitqindən olan bu nümunə fikirlərimizin doğruluğunu bir daha sübut edir.

“This is a great nation and we are a good people.

With unity we can do great things. Important things.

We can right wrongs.

We can put people to work in good jobs.

We can teach our children in safe schools.

We can overcome this deadly virus.

We can reward work, rebuild the middle class, and make health care secure for all.

We can deliver racial justice.

We can make America, once again, the leading force for good in the world.”

(Bu böyük bir xalqdır və biz yaxşı insanlarıq.

Biz birlikdə çox böyük işlər görə bilərik. Vacib işlər.

Biz səhvlərimizi düzəldə bilərik.

Biz insanları yaxşı işlər görməyə sövq edə bilərik.

Biz uşaqlarımızı daha təhlükəsiz məktəblərdə oxuda bilərik.

Biz bu ölümcül virusa qalib gələ bilərik.

Biz əməyə dəyər verməklə orta təbəqəni yenidən dirçəldib, hamı üçün güvənli bir səhiyyə sistemi qura bilərik.

Biz irqi ədaləti bərpa edə bilərik.

Biz Amerikanı yenidən dünyada xeyirxahlığın önündə gedən bir gücə çevirə bilərik.” (8)

Müraciətin mətni onu deməyə əsas verir ki, C. Bayden amerikalıları birliyə səsləyir və onları Amerika döyərlərinə sadıq qalmalarına çağırır. Əsas niyyət auditoriyanı özünə cəlb etmək, birliyə çağırmaq, fəallıq və həyəcan yaratmaqla özü ilə kütlə arasında körpü salmaqdan ibarətdir. Əslində belə nitqlər daha çox manipulyativ xarakterli olur və ictimai düşüncəyə təsir göstərmək və inandırmaq məqsədi güdür.

Diğər prezidentlərin inaqurasiya nitqlərinə nəzər saldıqda onların eyni tonda və dəyərlər üzərindən hazırlandığı və xalqa xitab edildiyi aşkar görünür. Amerika ənənələrinə görə inaqurasiya ritualları (mərasimləri) üçün xalqın rolu əvəzsiz hesab olunur. Çünki, K. K. Kəmpbel (Karlyn Kohrs Campbell) və K. H. Ceymisonun (Kathleen Hall Jamieson) *Presidents Creating the Presidency: Deeds Done in Words* əsərində də qeyd etdiyi kimi “*xalqın iştirakı olmadan prezidentə rəsmi (hüquqi) səhiyyətlərin verilməsi mərasimi tamamlana bilməz*”. [1990, 17] (“*Without the presence of the people,*” write Campbell and Jamieson, “*the rite of presidential investiture cannot be completed*”). (2, s.110)

Yeni seçilmiş prezidentin andıçmə mərasimində nitq söyləməsi həm də simvolik mənə daşıyır. Xalqın şahidlik etmə funksiyası prezidentlərin nitqində bir sıra “*to witness-şahidlik etmək*”, “*testimony-şahadət, sübut (hüquqi baxımdan)*”, “*presence (of people)-xalqın iştirakı*”, və ya giriş hissəsində prezidentlərin “*Fellow Citizens-Əziz həmvətənlər*”, “*Əziz Amerikalı həmvətənlərim*” kimi linqvistik ifadə vasitələri ilə də xitab edilir. (9)

Milli-mədəni konseptlərin (dəyərlərin) prezidentlərin diskursunda, xüsusilə də inaqurasiya çıxışlarında tez-tez vurğulanması Amerika xalqının tarixi keçmişini, onun mədəniyyətini, ideallarını, dəyərlərlə bağlı baxışlarını, fəlsəfəsini, ideolojiyasını və psixologiyasını yenidən nəzərdən keçirməyə və qurmağa imkan verir. Bütün bu konseptlər öz ifadəsini prezidentlərin diskursunda “*American dream-Amerika arzusu, American promise-Amerika ümidləri (vədləri), melting pot-müxtəlif mədəniyyətlərin daşıyıcısı olan insanların qaynayıb qarışması (metal əritmək üçün böyük qazan -bu metafora müxtəlif mədəniyyətlərin qaynayıb qarışması ilə və çoxmillətli bir cəmiyyətin formalaşmasını ehtiva edir və ilk dəfə 1908-ci ildə ingilis yazıçısı İzrael Zənqvil tərəfindən eyniadlı (Melting Pot) pyesində Amerika cəmiyyətinə istinadən işlənmişdir), superpower-superdövlət, history-tarix, leadership-liderlik, individualism-fərdiyyətçilik, opportunity-imkan, optimism-nikbinlik, hope-ümid, hero-qəhrəman, predecessor-sələf, ancestor- ulubaba, əcdad və sair. kimi leksik vahidlərlə tapmışdır.*

Demokratların digər nümayəndəsi B. Obamanın 2-ci inaqurasiya nitqindən bir nümunəyə nəzər salaq. Ənənəvi olaraq B. Obama da öz nitqini aşağıdakı sözlərlə başlayır: “*Vice President Biden, Mr. Chief Justice, Members of the United States Congress, distinguished guests, and fellow citizens*” (*Vitse-prezident Bayden, cənab Ali Məhkəmə sədri, Birləşmiş Ştatlar Konqresinin üzvləri, hörmətli qonaqlar və həmvətənlər.*) (12)

B. Obama yenə də həmin nitqində “*Constitution, declaration, democracy, equality, happiness, liberty, life, pursuit of happiness, rights, truths*” kimi siyasi dəyərlərə isinad edərək Amerika xalqının qeyri-adi bir xalq olduğunu vurğulayır, Amerika dəyərlərinə, Konstitusiyasına və demokratiyanın gücünə diqqət çəkir: “*Each time we gather to inaugurate a president, we bear witness to the enduring strength of our Constitution. We affirm the promise of our democracy. What makes us exceptional — what makes us American — is our allegiance to an idea articulated in a declaration made more than two centuries ago: “We hold these truths to be self-evident, that all men are created equal, that they are endowed by their Creator with certain unalienable rights, that among these are Life, Liberty, and the pursuit of Happiness”*(*Hər dəfə biz prezidentin inaqurasiya mərasiminə toplaşanda Konstitusiyamızın sarsılmaz əbədi gücünə şahidlik edirik. Biz demokratiyamızın bizə verdiyi ümidləri və vədləri bu gün də təsdiqləyirik. Elə bizi qeyri-adi xalq kimi tanıdan, bizi Amerikalı kimi təsdiqləyən iki əsr bundan qabaq müstəqillik bəyannaməmizdə təsbit olunmuş fikrə sadıq olduğumuzdur. Biz, bütün insanlar bərabər yaradılmışdır, onların yaradarı-Ulu Tanrı onlara Həyat, Azadlıq və Xoşbəxt olmaq arzusu bəxş etmişdir- kimi həqiqətləri qeyri-şərtsiz qəbul edirik.*) (12)

Respublikaçıların nümayəndəsi C.W. Bush 2001-ci il yanvar ayının 20-də ilk inaqurasiya nitqində öz prezidentlik müddətini başa vurmuş B. Klintonu, qonaqlara və xalqa xitabən ənənələrə sadıq qalaraq Amerika dövlətinin sahib olduğu qədim ənənələrə diqqət çəkir və Amerika hekayəsinin məhz qanunlara və demokratik prinsiplərə və dəyərlərə söykənərək Amerika prezidentləri və xalqı tərəfindən birgə yazıldığını vurğulayır. O deyir, “*President Clinton, distinguished guests and my fellow citizens, the peaceful transfer of authority is rare in history, yet common in our country. With a simple oath, we affirm old traditions and make new beginnings. ... Our democratic faith is more than the creed of our country, it is the inborn hope of our humanity, an ideal we carry but do not own, a trust we bear and pass along. And even after nearly 225 years, we have a long way yet to travel*”

“*Cənab Prezident Klinton, hörmətli qonaqlar və həmvətənlərim, hakimiyyətin dinc yolla ilə ötürülməsi (verilməsi) tarixdə nadir bir hal kimi qəbul edilir, lakin bu bizim ölkəmizdə adi bir haldır. Sadə bir andla biz köhnə ənənələrimizi bir daha təsdiqləyərək (yəni, onlara sadıq qalaraq) yenidən başlayırıq. ... Bizim demokratik inancımız ölkəmizin sahib olduğu dəyərlərdən daha çoxdur, çünki bu insanlığın fitrətindən doğan bir ümiddir; bu bizim sahib olmadığımız amma daşdıığımız bir idealdır; bu elə bir inamdır ki, onu özümüzlə daşıyaraq nəsillərdən-nəsillərə ötürürük. Hətta, təxminən 225 ildən sonra, qarşımızda hələ qat edəcəyimiz uzun bir yol vardır*”(13)

Amerika siyasi strateqlərinin, politoloqların və siyasətlə bağlılığı olan digər insanların da vurğuladığı kimi prezidentlərin inaqurasiya çıxışları Amerika xalqına olan bir müraciətdir. O, vətəndaşları yeni seçilmiş prezidentin təşəbbüsdə olduğu yeniliklərə və ideallara, eləcə də onun qədim adət-ənənələrə sadıqlığına inandırmağa çalışır. Yeni seçilmiş prezidentin inaqurasiya müraciəti siyasi çıxışdan çox, yeni prezidentlik müddətini elan edilməsinə çağırış kimi də anlaşıla bilər. Bu çağırış sanki amerikalılara “onların” həm fərdi, həm də kollektiv istəklərini və arzularını xatırladır.

Yeni seçilmiş amerika prezidentlərinin inaqurasiya nitqlərinin təhlili onu göstərir ki, təmsil etdikləri partiya maraqlarından, hansı zümərəni təmsil etdiklərindən asılı olmayaraq, çıxışlarda istifadə edilən konseptlərin 27 % -ni milli-mədəni, 12 %-ni sosial və 13 %-ni isə siyasi konseptlər təşkil edir. Bu isə onu sübut edir ki, prezidentlərin inaqurasiya diskursunda amerika cəmiyyətinin dəyərləri xüsusi yer tutur.

Prezidentlərin inaqurasiya diskurslarından belə nəticəyə gəlmək olar ki, bu çıxışlarda (inaqurasiya nitqlərində) qarşıya qoyulan əsas məqsəd hakimiyyətin gücü ilə insanların fəaliyyət və davranışlarına hüququn yol verdiyi qədər nəzarət etməkdən ibarətdirsə, dövlət hakimiyyətinin veyanə mənbəyi də xalqdır. Prezident isə dövlət hakimiyyəti ilə xalqın birliyinin simvolu və qarantıdır. O hakimiyyəti və xalqı bir bütöv halında birləşdirən siyasi fiqurdur. Bu tip diskurslar həm də yeni seçilmiş prezidentlərin ideoloji baxışları ilə yanaşı onların siyasi möqelərini də qarşılıqlı şəkildə bağlı olan konseptlərin vahid bir məcmusu kimi təqdim edir.

Ədəbiyyat

1. Л. С. Чижилова. Президентский политический дискурс как средство манипуляции: прагмалингвистический аспект. Liberal Arts in Russia. 2018. Vol. 7. No. 1
2. Frank Austermühl. The Great American Scaffold. Intertextuality and identity in American presidential discourse. John Benjamins Publishing Company, Amsterdam/Philadelphia, 2014
3. Ideology A Multidisciplinary Approach Teun A. van Dijk, 1998.
4. Inaugural Address by President Joseph R. Biden, Jr. JANUARY 20, 2021
<https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/01/20/inaugural-address-by-president-joseph-r-biden-jr/>
5. January 20, 2001: J. W. Bush. First Inaugural Address
<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-20-2001-first-inaugural-address>
6. January 21, 2013: B. Obama. Second Inaugural Address
<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-21-2013-second-inaugural-address>
7. January 20, 2017: D. Trump. Inaugural Address
<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-20-2017-inaugural-address>
8. January 20, 2021: Joe. Biden. Inaugural Address
<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-20-2021-inaugural-address>
9. <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches>
10. January 20, 2021: Joe Biden. Inaugural Address
<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-20-2021-inaugural-address>
11. January 21, 2013: Second Inaugural Address
<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-21-2013-second-inaugural-address>
12. January 21, 2013: Second Inaugural Address
<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-21-2013-second-inaugural-address>
13. January 20, 2001: First Inaugural Address
<https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-20-2001-first-inaugural-address>

Açar sözlər: milli dəyərlər konsepti, siyasi diskurs, inaqurasiya nitqi, şəxs deyksisi, diskursiv strateqiya, Amerika cəmiyyəti

Keywords: concept of national values, political discourse, inaugural address, person deixis, self-discursive strategy, American society

Ключевые слова: концепция национальных ценностей, политический дискурс, инаугурационная речь, дейксис личности, самодискурсивная стратегия, Американское общество

The concept of values in the inaugural addresses by American presidents

Summary

The article mainly focuses on the concept of values in presidents' inaugural addresses in America. Using language as a device to influence on addressees' minds or on public consciousness at large is a complicated psycholinguistic process. With this in mind, the presidents use their inauguration speech to build a bridge between himself and the people. Therefore, they carefully prepare for this speech and seek it to be more impressive. In this speech the president elect tries to present himself as one who stands side by side with American people and he is one of them.

The inaugural speeches by four presidents (two Democrats and two Republicans) have been taken as materials to be analyzed in the article.

Концепция ценностей в инаугурационных речах американских президентов

Резюме

В статье основное внимание уделяется концепции ценностей в инаугурационных речах президентов в Америке. Использование языка как средства воздействия на сознание адресатов или на общественное сознание в целом – сложный психолингвистический процесс. Имея это в виду, президенты используют свою инаугурационную речь, чтобы построить мост между собой и народом. Поэтому они тщательно готовятся к этой речи и стремятся, чтобы она была более впечатляющей. В этой речи избранный президент пытается представить себя как человека, который стоит бок о бок с американским народом, и он один из них.

В качестве материалов для анализа в статье были взяты инаугурационные речи четырех президентов (двух демократов и двух республиканцев).

RƏYÇİ: dos. L.Ələkbərova